

РІШЕННЯ

разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 26 Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, м. Київ прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Василенко Катерині Сергіївні на підставі публічного захисту дисертації «Формування дослідницької компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

17 листопада 2023 року, протокол №1

Василенко Катерина Сергіївна народилася 19 грудня 1995 року, громадянка України.

Освіта вища: закінчила у 2018 році Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова за спеціальністю «Середня освіта» та здобула кваліфікацію викладача валеології, вчителя основ здоров'я, організатора виховної роботи та шкільної служби здоров'я, практичного психолога.

З 2018 р. по 2022 р. навчалася в аспірантурі Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Дисертацію виконано в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

Науковий керівник – Матвієнко Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки, заступник декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Має 12 наукових та науково-методичних праць, з них 6 праць є одноосібними, а саме: 1 розділ у колективній монографії, 4 статті у наукових фахових виданнях, 3 статті в наукових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science, 4 – тези міжнародних конференцій серед них:

1. Василенко К. С. Використання інтерактивних технологій у формуванні дослідницької компетентності майбутніх психологів. *World trends in the use of interactive technologies in education: International collective monograph / Intellebence Transportation System And Smart City Institute (ITSSCI)*. Lima, Peru Kyiv, Ukraine, 2023. С. 469-488.

2. Bilyk, V., Honcharuk, V., Rozhi, I., **Vasylenko, K.**, & Pshenychna, N. (2022). Contemporary Practice of Natural Science Training in Higher Education Institutions in Poland, Hungary and the Czech Republic: Neurobiological Aspects of Psychology. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(4), 40-67. <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/375> (зарубіжне видання, що внесено до міжнародної наукометричної бази *Web of Science Core Collection*).

3. Bilyk, V., Matvienko, O., Zinko, O., Hanushchyn, S., & **Vasylenko, K.** (2021). Cognitive Technologies in Pedagogical and Natural Science Training for

Future Psychologists in Post-Pandemic Education. *Postmodern Openings*, 12(1Sup1), 323-334. 10.18662/po/12.1Sup1/288 (зарубіжне видання, що внесено до міжнародної наукометричної бази *Web of Science Core Collection*).

4. Kryshchanovych, M., Bilyk, V., Hanushchyn, S., Sheremet, I., & Vasylenko, K. (2021). Modelling the ways to increase the creativity of psychology students as a basic factor in professional development. *Creativity Studies*, 14(1), 34-50. 10.3846/cs.2021.12571 (зарубіжне видання, що внесено до міжнародної наукометричної бази *Scopus*).

5. Василенко К. Професійна підготовка майбутніх психологів у дисертаційних дослідженнях України (2000–2020 рр.). *Науково-педагогічні студії*, 2021 (5), 136–144. <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2021-5-136-144>

6. Матвієнко О.В., Василенко К.С. Основні характеристики аксіологічного компонента дослідницької компетентності майбутніх психологів. *Освітньо-науковий простір*. 2023. Вип. 4 (1). С. 101-111. [https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.4\(1\).2023.11](https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.4(1).2023.11)

Офіційні опоненти:

Степаненко Людмила Михайлівна, доктор педагогічних наук, доцент, перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Підпункт 1.1 дисертації має дещо констатувально-описовий характер й потребує посилення його аналітичної складової.

2. У підпункті 2.1. дослідниця обґрунтовує принципи, на основі яких відбувається формування компонентів дослідницької компетентності майбутніх психологів. На наш погляд, варто було б описати співвідношення цих принципів із науковими підходами, використаними у дослідженні.

3. На нашу думку, недостатньо уваги приділено питанню застосування різних комп'ютерних програм, що використовуються психологами з метою реалізації їхньої дослідницької компетентності.

4. Дещо переобтяженим виглядає третій розділ дисертації. Вважаємо, що робота набула б більшої довершеності, якби певну частину таблиць та рисунків було перенесено у додатки.

5. У тексті дисертаційної роботи багато русизмів: виділяє, а не виокремлює (с. 66, 104 та ін.); даного, а не цього (с. 67); включає, а не містить (с. 37); виступає, а не є (с. 52); їх, а не їхніх (45, 50); протиріччя, а не суперечності (с. 124).

Сафін Олександр Джамільович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. Під час теоретичного аналізу стану дослідженості проблеми дослідницької компетентності дисертантці не зайвим було б звернутись до наукових доробків докторів психологічних наук С.К. Шандрука (психологічні засади розвитку професійних творчих здібностей майбутніх практичних психологів), Т.В. Комар (соціально-психологічні особливості професійної зрілості фахівців соціономічного профілю) та М.М. Павлюка (психологія розвитку самостійності майбутніх фахівців).

2. На нашу думку, дослідження особливостей (тобто відмінностей, які відрізняють щось від іншого) формування дослідницької компетентності майбутніх психологів у процесі вивчення фахових дисциплін (пп. 1.3) мало б спиратись на порівняння (наприклад, у межах різних професійних груп соціономічного профілю чи в процесі вивчення фахових і нефахових дисциплін в межах однієї професійної групи).

3. Рівні сформованості дослідницької компетентності, на наш погляд, можуть викликати дискусію через те, що поряд із високим, середнім і низьким, які належать до однієї класифікації, авторка вводить «достатній», який належить до іншої класифікації (диади «достатній – недостатній»).

4. Завдання 3 дисертації передбачає розробку, теоретичне обґрунтування та експериментальну перевірку ефективності моделі формування дослідницької компетентності майбутніх психологів, між тим у пп. 3.2 мова йде переважно про перевірку ефективності педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх психологів. До того ж, у пп. 2.3 цій моделі мало б бути приділено значно більше уваги з огляду на його обсяг, зокрема, завдяки обґрунтуванню та інтерпретації складових самої моделі.

5. Припущення авторки про те, що реалізація парних поєднань педагогічних умов формування дослідницької компетентності є менш ефективною, ніж їхня комплексна реалізація може виглядати більшою мірою очевидним і так.

6. Практичні рекомендації для ЗВО щодо формування дослідницької компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки (4 завдання дисертації) бажано б було викласти окремо – або у тексті самої дисертації, або у додатках.

У науковій дискусії взяли участь
голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Митник Олександр Якович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – голова ради.

2. Севастюк Мар'яна Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – рецензент.

3. Євтушенко Ірина Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова – рецензент.

4. Степаненко Людмила Михайлівна, доктор педагогічних наук, доцент, перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв – офіційний опонент.

5. Сафін Олександр Джамільович, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини – офіційний опонент.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Василенко Катерині Сергіївні ступінь доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні, науки.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради
ДФ 26

О.Я. Митник

Рецензент

М.С. Севастюк

Рецензент

І.В. Євтушенко

Опонент

Л.М. Степаненко

Опонент

О.Д. Сафін